

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1
Titlul actului normativ
Hotărâre a Guvernului
privind aprobarea programului de interes național
"Creșterea calității vieții persoanelor vârstnice din căminele pentru persoane vârstnice"

Secțiunea a 2-a
Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Fiecare stat protejează drepturile și libertățile cetățenilor săi vârstnici, în funcție de realitățile și particularitățile sale economice, sociale, culturale.

Conform Legii nr.74/1999 pentru ratificarea Cartei sociale europene revizuite, adoptată la Strasbourg la 3 mai 1996, protecția socială pentru ansamblul populației, care privește, implicit, și persoanele vârstnice, vizează dreptul la protecția sănătății, la securitatea socială și medicală, dreptul de a beneficia de servicii sociale.

Articolul 23 al Cartei, privitor la „Dreptul persoanelor vârstnice la protecție socială” vizează măsuri care să permită persoanelor vârstnice să rămână membri deplin ai societății cât mai mult timp posibil, prin intermediul unor resurse financiare suficiente care să le permită să ducă o existență decentă și să participe activ la viața publică, socială și culturală, precum și prin intermediul difuzării informațiilor privind serviciile și facilitățile disponibile pentru persoanele vârstnice și posibilităților de a recurge la acestea.

România, în calitate de stat membru al Uniunii Europene și în contextul Strategiei Europene 2020, are obligația de a dezvolta politici publice adecvate care să conducă atât la atingerea țintei prioritare de reducere a sărăciei, dar și de a iniția și implementa cele mai eficiente măsuri de suport destinate persoanelor vârstnice care, pe lângă sisteme sustenabile de asigurări sociale, includ și dezvoltarea serviciilor sociale de calitate și a serviciilor de îngrijire de lungă durată.

În anul 2015, Guvernul României a elaborat Strategia pentru promovarea îmbătrânirii active și protecția persoanelor vârstnice, aprobată prin H.G. nr.566/2015, în cadrul căreia, „*obținerea unei independențe și a unei siguranțe mai mari pentru persoanele vârstnice cu necesități de îngrijire de lungă durată*” reprezintă unul din principalele obiective naționale în domeniu, asumate de statul român.

Conform prevederilor acestei strategii, dezvoltarea sistemului de îngrijire de lungă durată în direcția integrării persoanelor în comunitate prezintă o importanță deosebită. Primează obiectivele generale de politică care au rolul de a sprijini persoana vârstnică pentru a rămâne în familie și/sau la domiciliu cât mai mult timp posibil.

Dezvoltarea sistemului trebuie să se concentreze pe eficiența serviciilor de îngrijire și pe ușurința și accesul echitabil al tuturor cetățenilor României la acestea. În final, sistemul trebuie să recunoască dificultățile cu care se confruntă referitoare la recrutarea și menținerea personalului și trebuie să-și adapteze corespunzător politicile de resurse umane. Aceasta întrucât se înregistrează transferuri semnificative de absolvenți către alte țări membre ale UE în care există o cerere mare de servicii de îngrijire și salarii mult mai bine remunerate.

Comparativ cu alte țări membre ale UE, în România necesitățile și cererea de servicii sociale nu sunt acoperite complet, în condițiile în care o mare proporție din populație se află în situații de dependență. Pe viitor, se preconizează creșterea cererii de servicii de îngrijire de lungă durată, ceea ce va necesita alocarea de resurse importante (financiare, de capital uman și infrastructură) acestui sector.

În prezent, autoritățile administrației publice locale întâmpină mari dificultăți în asigurarea resurselor din bugetele proprii necesare finanțării îngrijirii de lungă durată, inclusiv a îngrijirii persoanelor vârstnice în centre rezidențiale.

În acest context, majoritatea primăriilor care au beneficiat de finanțare din Programul de interes național "Dezvoltarea rețelei naționale de cămine pentru persoanele vârstnice", aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.212/2011, cu modificările și completările ulterioare s-au adresat în repetate rânduri Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice cu solicitarea de prelungire a acestuia ori de

asigurare de finanțare din alte fonduri, pentru a nu fi nevoite să limiteze admiterea în cămine sau să le închidă.

Solicitările autorităților administrației publice locale de a fi sprijinite în continuare pentru susținerea financiară în vederea funcționării căminelor pentru persoane vârstnice sunt justificate întrucât:

– ***Cheltuielile de funcționare până la nivelul standardului de cost rămân neacoperite de contribuția beneficiarului***

Finanțarea centrelor rezidențiale pentru persoane vârstnice se realizează în principal din bugetul local, din contribuția beneficiarului și/sau, după caz, a familiei acestuia și din bugetul de stat.

Persoanele care realizează venituri și, după caz, susținătorii legali ai acestora au obligația de a contribui la costurile serviciilor sociale de care beneficiază, iar dacă nu au venituri și nici susținători legali care să datoreze întreținerea acestora sau ale căror venituri nu permit asigurarea contribuției lunare, serviciile sunt asistate gratuit, costurile aferente fiind susținute din bugetele publice.

Potrivit prevederilor art.25 din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, în costul mediu lunar de întreținere stabilit de consiliul local în baza căruia se percepe contribuția persoanei vârstnice, nu sunt incluse cheltuielile cu personalul.

În consecință, chiar în situațiile în care persoana vârstnică plătește în întregime contribuția stabilită de consiliul local, cheltuielile de funcționare până la nivelul standardului de cost rămân neacoperite.

– ***Sumele alocate de la bugetul de stat sunt insuficiente***

Potrivit prevederilor art.18 alin.(5) din Legea nr.17/2000 privind asistența socială a persoanelor vârstnice, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cheltuielile curente și de capital ale căminelor pentru persoane vârstnice se asigură din venituri extrabugetare (inclusiv contribuția persoanei, donații, sponsorizări) și din subvenții acordate de la bugetul de stat.

Potrivit prevederilor art.21 din *aceeași lege*, de la bugetul de stat se alocă fonduri pentru completarea veniturilor extrabugetare ale căminelor, atunci când resursele bugetelor locale devin insuficiente, precum și pentru alte cheltuieli stabilite prin legile bugetare anuale.

Ex: În anul 2013:

- numai 28% din veniturile căminelor pentru persoane vârstnice publice, din subordinea consiliilor locale provin din contribuția persoanei beneficiare, iar **13%** din subvenții de la bugetul de stat.
- numai 17% din veniturile căminelor pentru persoane vârstnice publice, din subordinea DGASPC, provin din contribuția persoanei beneficiare, iar **5%** din subvenții de la bugetul de stat.

În concluzie, deși, potrivit art.134 din *Legea asistenței sociale nr.292/2011*, cu modificările ulterioare, persoanele vârstnice sunt enumerate pe locul trei în ordinea de prioritate în ceea ce privește, alocarea fondurilor de la bugetul de stat, totuși, sumele alocate de la acest buget sunt foarte mici, comparativ cu primele două priorități prevăzute la același articol, respectiv serviciile sociale adresate copilului separat de părinți care necesită protecție specială și serviciile sociale adresate persoanelor cu dizabilități.

– ***Personalul de specialitate este insuficient***

Din datele comunicate de autoritățile administrației publice locale, constatăm că nu toate cele 105 de centre publice îndeplinesc regulile minime privind structura organizatorică, numărul de posturi și categoriile de personal reglementate de legislația aplicabilă (H.G.nr.867/2015 pentru aprobarea Nomenclatorului serviciilor sociale, precum și a regulamentelor-cadru de organizare și funcționare a serviciilor sociale și standardele minime de calitate). Astfel, deși raportul un angajat la 2 beneficiari este îndeplinit, procentul de 60% personal de specialitate din total personal angajat al centrului nu este atins în totalitate. În medie, personalul de specialitate ar reprezenta nu mai mult de 47%.

2. Schimbări preconizate

Propunem aprobarea unui Program de interes național ce vizează finanțarea căminelor publice pentru

persoane vârstnice într-un procent de maxim 30% din standardul de cost la nivel național (aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.978/2015), în funcție de capacitatea centrului și lista de așteptare a acestuia, pentru acoperirea cheltuielilor cu salariile personalului de specialitate angajat al căminului pentru persoane vârstnice sau cu care acesta a încheiat contract de prestări de servicii de evaluare/elaborare/implementare plan de intervenție/plan de îngrijire și asistență/management de caz.

Acordarea de finanțare se realizează în baza cererilor de finanțare întocmite de serviciile publice de asistență socială în subordinea/coordonarea cărora funcționează căminele pentru persoane vârstnice.

Finanțarea Programului se realizează de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice. Bugetul aferent acestui program de interes național este de 9.000 mii lei, perioada de derulare fiind în limita bugetului alocat, dar numai târziu de 30.11.2016.

Metodologia de evaluare, de selectare și de finanțare a cererilor se aprobă prin ordin al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice în termen de 30 zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I a hotărârii Guvernului de aprobare a Programului.

Monitorizarea implementării și controlul fondurilor alocate în cadrul programului de interes național se asigură de către Agențiile județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a Municipiului București. județene pentru plăți și inspecție socială, respectiv a Municipiului București.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect

1¹ Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect.

2. Impact asupra mediului de afaceri

Proiectul de act normativ nu se refera la acest subiect

2.¹ Impactul asupra sarcinilor administrative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3. Impact social:

- a) creșterea calității vieții persoanelor vârstnice din centrele rezidențiale publice prin menținerea/redobândirea unei vieți active și sănătoase și identificarea alternativelor de acordare a serviciilor de îngrijire personală pentru persoanele vârstnice aflate pe listele de așteptare în vederea internării într-un cămin.
- b) atingerea unei serii de indicatori fizici și de eficiență ca:
  - creșterea ponderii personalului de specialitate din totalul personalului din căminele pentru persoane vârstnice de la 47% la 60%;
  - creșterea numărului persoanelor vârstnice rezidente în cămine, evaluate ca independente din punct de vedere al autonomiei fizice, psihice și mentale, a persoanelor integrate în familie/în comunitate/cu viață socială activă;
  - reducerea numărului cererilor în așteptare pentru internarea în căminele pentru persoane vârstnice.

4. Impact asupra mediului

Actul normativ nu se referă la acest subiect.

5. Alte informații

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani	Media pe patru ani

1	2 2016	3 2017	4 2018	5 2019	6 2020	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, în plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit iii. TVA b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări	9.000 mii lei	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, în plus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii iii. transferuri între unități ale administrației publice b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii iii. asistență socială c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii		Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale		Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare		Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare		Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.	Nu este cazul.
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
Alte informații:						
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ:						
a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a prezentului act normativ;						
b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții - Metodologia de evaluare, de selectare și de finanțare a cererilor aprobată prin ordin al ministrului muncii, familiei, protecției sociale și persoanelor vârstnice;						
1 ¹ Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice						
a) impact legislativ – prevederi de modificare și completare a cadrului normativ în domeniul achizițiilor publice, prevederi obligatorii; Nu este cazul.						
b) norme cu impact la nivel operațional/tehnic – sisteme electronice utilizate în desfășurarea procedurilor de achiziție publică, unități centralizate de achiziții publice, structură organizatorică internă a autorităților contractante. Nu este cazul.						

<p>2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>5. Alte acte normative și sau documente internaționale din care decurg angajamente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>6. Alte informații</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate Nu este cazul.</p>
<p>2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ Nu este cazul.</p>
<p>3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative. Au fost consultate, conform prevederilor Hotărârii Guvernului nr.521/2005</p>
<p>4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente Nu este cazul.</p>
<p>5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi Proiectul de act normativ va fi avizat de Consiliul Legislativ și Consiliului Economic și Social.</p>
<p>6. Alte informații</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrație publică, republicată.</p>
<p>2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3. Alte informații</p>
<p style="text-align: center;">Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare</p>
<p>1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>2. Alte informații</p>

Față de cele prezentate anterior, supunem spre aprobare Guvernului proiectul de hotărâre privind aprobarea programului de interes național "Creșterea calității vieții persoanelor vârstnice din căminele pentru persoane vârstnice".

**MINISTRUL MUNCII, FAMILIEI, PROTECȚIEI SOCIALE ȘI PERSOANELOR
VÂRSTNICE**

Claudia - Ana COSTEA

AVIZĂM FAVORABIL:

**MINISTRUL DEZVOLTĂRII REGIONALE
ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE**

MINISTRUL FINANȚELOR PUBLICE

Vasile DÎNCU

Anca Dana DRAGU

MINISTRUL JUSTIȚIEI

Raluca Alexandra PRUNĂ